

KOČKOV

Kočkov (*Gatschken, Alt-Gatschken*) - 338 m n. m. - Leží cca 3 km sev. od ústeckého centra, mezi **Skoroticemi** (*Gartzitz*) a **Doběticemi** (*Doppitz*), pod **Kozími stráněmi** (*Ziegen Leite, Ziegenberge*) na již. úbočí **Velkého Brandu** (*Große Brand*) (436,1 m), nad **Chuderovským potokem** (*Säubach*) ústícím pod **Božtěšicemi** (*Postitz*) v **Klíšský (Bradenbach, Brandenbach)**, kam se u bukovského dřevařského závodu vlévá **Bílý (Lattenbach, Sauermilchbach)**. Býval (patrně do konce 70. l. 16. stol.) součástí chuderovského statku, jehož tvrz patřila v 1. pol. 14. stol. rytíři loupežnickému na lužickosrbcké stezce (*Lužyska droga, Sorbenweg*) v **Jílovském údolí (Eulautal)**. Ústečtí ji na podzim 1348 spálili, dodatečně drážďanské požehnaní (20. 12. 1348) Karla IV. (* 14. 5. 1316 Praha - † 29. 11. 1378 Praha) se vztahovalo i na paralelní exekuce ve **Stradově (Straden)**, **Přestanově (Priesten)** a **Jílovém (Eulau)**.

Počátky někteří badatelé kladou na přel. 15. a 16. stol. (pův. **Kačkov**, nejspíš díky jakési Kateríně, německé nářeční prostředí jméno změnilo). Ve sporu o polnost u Božtěšic svědčil v říjnu 1528 Kateríně z Miliny jistý **Vit z Kačkova**, prý vypověděl: "...cožkoli po své levce jest, to že k Chuderovu a ke Kačkovu náleží. Snad jej vsutkuo zřídila, jak spekuluje toponomastik PhDr. Antonín Profus (* 2. 1. 1878 Libanice u Chručimí - † 27. 3. 1953 Praha). Ze zprávy z r. 1543, kdy Jan z Lungwitz a Jílového na Všebořicích (*Johann von Lungwitz*) vedl s Ústeckými při o končinu **Lada (Lade, Laaden)**, vyplývá, že shora citovaný Vit vystoupil i v jeho prospech. Do dějin pak zasáhl Leopold (Litolt) Kelbl z Gejzinku, vlastnil díl **Stružnice (Straußnitz)** v **České Lípě (Böhmisch Leipa)**, později i **Tuchomyšl (Schönfeld)**, obou se ale zbavil (1564), jakož i segmentu **Markvartic (Markersdorf)** u **Děčína (Tetschen)**. Zakotvil v Ústí, kde koupil dům (1581) a od **Chuderova (Groß Kaudern)** i Kočkov (1583) a ustavil suverénní sídlo (lokalizace ani podoba dosud nejištěna, možná souvisle s dvorcem uváděným ještě v 17. stol.), přídomek 'na Kočkově' použil právě r. 1583. Měl několik dětí s Katerínou z **Liboňova (Liesdorf)**, dcera Katerína skonalá (1575) neprovdaná ve 30ti, syn přežil 25 týdnů a 18letou Alžbětu v úterý po Trojiční neděli (Trinitatis) 1584 pochovali pod náhrobkem v jižní stěně arnaultovického komendátního kostela Všech svatých (*Allerheiligen*). Neboť zesnula i manželka, postoupil (1585) ústeckou rezidenci Gynterovi z Bynu († 1619) a uchýlil se do Kočkova. Znovu se oženil (1590 je vzpomínána Mariána, choť Leopolda Kelbla 'na Kočkově') a v r. 1591 entitu asi zpeněžil, jelikož se tehdy signaloval 'na Roudnickách' - v tituluři české šlechty 'seděl pak na Chomútově a držel r. 1592 *Losfeld* a *Roudník*'. Opětným scelěním s Chuderovem se ves navrátila do Všebořic (*Herrschaft Schöbritz*) a po r. 1615 ji sňatkem s Esterou - dcerou Jana Albrechta ze Štampachu (*Steinbach u Chebu [Eger]*) († 1616) - získal Jan Herfman Kelbl z Gejzinku (*Johann Hermann*) disponující už i **Habrovnicemi (Johnsdorf)**, zapletl se ale do stavovského odboje (1618 - 20) vůči Ferdinandu II. (* 9. 7. 1578 Štýrský Hradec [Graz, *Graded*] - † 15. 2. 1637 Vídeň), během něhož zemřel a konfiskaci (23. 6. 1623) přišel o ^{1/3} jmění. Nicméně Všebořice s Chuderovem a Kočkovem komisaři vdově přiznali, ta 'Kočkov s vinicí... tvrz Velkej Chuderov s dvorem *poluplužím s poluplužím, sladovnou, pivovarem, s ovčínem, ves Velkej Chuderov, ves Neznabohy* ad. za 40.000 zlatých rýnských prodala (1628) nejvyššímu lieutenantu a strážmistru v císařském vojsku Albrechta Václava Eusebia z Valdštejna (* 24. 9. 1583 Heřmanice [Hermanitz] - † 25. 2. 1634 Cheb), podplukovníku **Alexanderu Regnierovi** - svobodnému pánu z Bleiblen (Bleyleben) na **Soběchlebach (Sobochleben)** a dědina se ocitla (až do 19. stol.) v kompetenci všebořické. Kartograf Jan Křišťof Müller (* 15. 3. 1673 Wöhrd u Norimberku - † 21. 6. 1721 Vídeň) uplatňuje znění *Kotschken* (1720), stejně i I. (Josefské) vojenské mapování z l. 1764 - 68 (rektifikace 1780 - 83). R. 1780 je první evidováno 17 usedlostí. Josefský katastr (1785) katalogizuje 1.284 čtverečné sáhy (0,42 ha) vinohradů s výnosem 2,38 vědra hrozní kvality (1,455 hl) a 17 chalup (č. 5) - dle historika PhDr. Franze Josefa Umlaufa (* 11. 7. 1883 Lipová [Spansdorf] - † 8. 11. 1967 Marl u Bayreuthu) - nesla vřoci 1789. V I. sv. monografie *Das Königreich Böhmen* (Praha 1833) zaměřeném na Litoměřicko popisuje topograf Johann Gottfried Sommer (* 1782/83 Luben [Luběň] u Drážďan [Drježdžany, Drezdžany, Drezno, Dresden] - † 11./12. 11. 1848 pražský Karlín [Karolinenthal]) ves Gatschken (Gotschken, Kotschen) ve všebořickém dominiu (*Herrschaft Schöbritz*), přifařenou k Ústí, ^{3/4} h sz od *Březnice (Priefnitz* [Krásné Březno - *Schönpriesen*]), s 94 obyvateli v 18 číslech. Přislušel sem i **Nový Kočkov (Neu-Gatschken)** vzniknuvší r. 1834. II. Františkovo mapování (1836 - 52) vykazující 36 stavení s ubytovací kapacitou pro 72 mužů předkládá termín *Gatschken*. Císařské povinné otisky stabilního katastru Čech z r. 1843 (resp. 1847 - *Lith. Krapf u. Winter C.*) prezentují: Gross Kaudern mit der Ortschaft Gatschken (Kočkov) in Böhmen / Leitmeritzer Kreis. Bezirk Schöbritz (Všebořice). *Popis Kralowství Českého čili podrobné poznamenání všech dosavadních krajův, panství, statkův, měst, městeček a wescin...* (J. G. Kalve, 1848 Praha) E. Palackého (* 14. 6. 1798 Hodslavice - † 26. 5. 1876 Praha) zmiňuje (str. 56 - 57) v kapitole '33. **Březnice a Všebořice, panství. Majitel: Adolf hrabě Ledebour. Obyv. něm. ...Kočkov - něm. Gatschken - dom. 35, obyv. 179'. Tzn. že r. 1848 sočival v integrovaném teritoriu březnicko-všebořickém (*Herrschaft Schöbritz-Priefnitz*), jehož posledním vlastním byl Adolf Benno, hrabě von Ledebour-Wicheln (* 14. 6. 1812 Křemýž [Krzemuschn] - † 20. 10. 1886 Křemýž) - zakladatel **Adolfova (Adolfsgrün)** v **Krušných horách (Erzgebirge)**, doživotní člen panské sněmovny - syn hraběte Augusta Clemense Engelberta von Ledebour-Wicheln (* 16. 12. 1772 - † 26. 8. 1846) a Marie Theresy von Hartig (* 10. 8. 1784 - † 1830). R. 1887 čítal Kočkov 43 objekty s 206 obyvateli a 3 léta nato 223 (do 2. sv. války se stav nezvyšil), pracovali hlavně v ústeckých úřadech a zřídka v zemědělství. Navím pod stříbrnickou silnicí (po jejíchž stránách od r. 1924 vyrašila řada vil se říkávalo 'Na Vanici' (*Im Weingarten*), u stříbrnické hospody **Zur Wilhelmshube** byl (1928) odkopan tzv. '*Hafsteinhiibel*' (Pahorek smířního kamene) a tím sklon komunikace umírněn. Pobliží **Stříbrníků (Ziebrnik)** - na parcelách ještě kočovských - se posléze uskupily 2 velké železničářské čínžáky (*Eisenbahner-Siedlung*). Před válkou dlelo v 59 obydlech 350 lidí spadajících pod katolický Chuderov, na nádraží, poštu a faru chodili do Ústí. Rekonstrukce vzorového ústředí vládního obvodu (*Regierungsbezirk Aussig*) *Říšské župy Sudety (Reichsgau Sudetenland)* (1938 - 45) tu uvažovala i s letištem, většina**

● Hrázděnka na fotografii ústeckého stavitele Josefa Salfemeiera (1922)

● Lužická 2574/16, Ústí n. L. - Severní Terasa - foto: Milan 'Pekky' Bouška (čtvrtek 19. 4. 2012)

MĚSTA, OBCE A OSADY... od A do Ž
NA ÚSTECKU

megalomanských záměrů zůstala jen na papíře. **Na Spáleném vrchu** (*Kleinen Brand, Brandthügel*) - při východní hranici členitého stříbrnického území, v bezprostředním sousedství koutu *Auf der Czerkey* - došlo v neděli 26. 5. 1889 k otevření rozhledné císaře Františka Josefa (*Kaiser Franz Josef Turm*), navrhl ji autor poněkud věhlasnější **Větruše** (*Ferdinandshöhe*) - **Alwin Köhler** (* 1845 Volkmanndorf - † 1923 Ústí n. L.). Při pondělní bouři (31. 1. 1898) vzala za své, firma ji sice ještě téhož roku obnovila, leč prudká podzimní víchřice (1903) ji zase shodila. Nacás sloužila upravená podezdívka. Osud provizoria zpečetil úderblesku (1911). Poč. 30. let 20. stol. turisté připravovali oslavy 50. výročí organizace. Ze stávajících balvanů i dovezených cíhel vykouzili ústecký stavitel (od 3. 3. 1933 z **Veselí** [*Wesseln*]) **Josef Köckert** 8m hranol (zdálky připomínal spíše vodárnu), který předal v neděli 2. 7. 1933 a poněvadž byla monarchie definitivně pasé, utřížil název *Alexander Erben Warte* po někdejším předsedovi **Alexanderu Erbenovi** (dlouholetý ředitel ústecké české spořitelny), jenž v čele asociace působil v l. 1920 - 31. Mnichovský krajský spolek *Heimatfreunde Aussig* upozorňuje, že odtud pocházel Franz Dlouhý st. (* 1887 - † 12. 3. 1950 *Pütte* [*Pitina*] u Stralsundu [Stralow]), Marie Sindermann, roz. Kleinbauer (* 1890 - † 9. 4. 1971 Wilhelmsburg - Ueckerkmünde [*Wkroujšcie, Wkrjujšcie*]), Elfriede Palme, roz. Kunert (* 1894 - † 5. 8. 1971 Bamberk [*Bamberg*]); Hilda Tampe, roz. Sindermann (* 1921 - † 10. 1. 1955 Wilhelmsburg - Eichhof [*Děbica*]), Johann Fanta (* 21. 4. 1923 Starý Kočkov [*Alt-Gatschken*]); z dražní kolonie Maria Paul, roz. Dippold (* 1876 - † 13. 11. 1962 Erding) a (č. 50) generální krajský sekretář Willi Herrmann (* 1895 - † 2. 9. 1955 Darmstadt); z č. 2 - *Gasthof zum Weichselbaum* (Hostinec U Višně) - Laura Köckert, roz. Löbel (* 1884 - † 3. 1. 1951 Wernswig), Lina Huss, roz. Löbel (* 1889 - † 6. 1. 1964 Johanngeorgenstadt), Margarete Mothes a Gretl Mothes, roz. Huss (* 1930 - † 24. 10. 2009 Johanngeorgenstadt); z č. 15 železničář Anton Richter st. a Johanna Richter, roz. Tausch (* 1874 - † 9. 2. 1955 Paunzhausen - Freising); z č. 16 b Emilie Heiss, roz. Bauer (* 1877 - † 20. 11. 1962 Nabburg); z č. 19 sedlák Emil Kühnel (* 1900 - † 13. 4. 1955 Lipsko [*Lipsk, Leipzig*]); z č. 20 Anton Rasche (* 1896 - † 21. 1. 1971 Bischofshoheim - Rüsselsheim); z č. 43 Marie Hanich, roz. Vogel, Wenzel Hanich (* 1878 - † 2. 8. 1957 Offenbach), Marie Hanich, roz. Langer (* 1879 - † 1. 3. 1975 Offenbach), Adolf Hanich (* 1906 - † 27. 7. 1981 Schildow) a sl. Eleonore Hanich (* 1934 - † 26. 5. 1947 Berlín - Hermsdorf); z č. 45 Karl Pusch († 22. 8. 1956 Biedenkopf) ad.

Urbanisticky pozvolna osada, kde ještě v l. 1949 - 50 hospodařilo jednotné zemědělské družstvo, srůstala se Stříbrníky, sčítání (1970) registrovalo 300 lidí a v sobotu 27. 11. 1971 ji pohltilo Ústí. Koncept ze 60. l. 20. stol.razil ideu expanzivní, kol. r. 1980 stotisícové metropole, a kalkuloval s rozšířením o severní terasy (ke Kočkovu a Stříbrníku) se sildišťem (pro 25.000 obyvatel) splynuvším se **Skrivánkem** (*Lerchenfeld*) v kompaktní čtvrt. Územní plán projektovali (1965) ing. arch. Václav Krejčí (* 28. 8. 1928 Mělník), ing. arch. Josef Gabriel a ing. arch. Mojmir Böhm (* 24. 11. 1924), 1. etapa vypukla r. 1969, z chystané vybavenosti bylo realizováno sotva trocha. Statisticky se tzv. Základní sídelní jednotka Kočkov - *Stříbrníky* nachází v obvodu Ústí n. L. - Severní Terasa.

Již východní straní pahorku *Ziegelberg* (*Cihlový, Cihelný* či *Cihlářský vrch* - Císařské otkisy) se rozkládá komplex pobočky hydrometeorologického ústavu založené r. 1973. Na kraji lesnatého hřebtu mezi Kočkovem a Chuderovem výčinná nad ostatní stromy charakteristická 20m dominanta, 200letá lípa malolistá, také srdčitá (*Tilia cordata*), proslulá jako *Lípa nad Kočkovení* či *Chuderovská* (vysazena snad jako hraniční), praménou byla vyhlášena v pondělí 12. 12. 1994 (obv. kmene ve 130 cm 4,39 m).

...sedlem u Žežic [*Seesitz*] sousíví s pamětnou *hora Topolická* (Brand), pod jejímiž jižními stranými leží vsi: Topolice [Dobětice], Stříbrník, Kačky... ..Nade vsí Stříbrníkem zdvihá se lesnatá hora *Brand*, na jejímž severním úpatí leží ves *Žežice*, na východním ves *Doubice* [Dobětice]. Obě vsi mají idylickou polohu pod lesnatými stranými mezi zelenými luhy a hustými sady. Domy jsou ještě dřevěné, však malebného zevnějšku. Mezi horou Brandem a Marienbergským vrchem vtěsnáno lesnaté údolíčko *Dilleman* [Dyleň - *Tillemann*], svažované potokem, jímž vine se stezka do Doubic. - V. Wachsmann - **Severní Polabí** - *Od Litoměřic až k Hřensku. Okolí měst Ústí n. L., Teplíc, Litoměřic, Podmokel a Děčina - Česká Beseda v Ústí n. L. 1888*

Kočkov S t a r ý , K a č k o v (*Alt-Gatschken*), ves v Čechách, hejt., okr., fara a p. Ústí n. L.; 41 d., 223 ob. n. (1890). Část obce K. Nový. - **Ottův slovník naučný. Illustrovaná encyklopedie obecných vědomostí. Čtrnáctý díl. Kartel - Kraj. 1899. Vydavatel a nakladatel J. Otto v Praze.**

Vyjedeme nebo autobusem vyjedeme na pokraj Kočkova a potom se dáme vpravo po upravené, skoro přímé stezce s malým stoupáním. Mladá osada Kočkov se už spojila svými zahradami se vsí Stříbrníky, jež je více chráněna před západními větry. Mnoho ústeckých zahrádkářů si tady pronajalo oplocené a dobře udržované zahrádky s ovocnými stromy, keři, květinami i zeleninou. Dostaneme se do sedýlka na hřebenu „Dobětické podkovy“ a zahname vpravo k rozhledně, k Erbenově vyhlídce... - František Pinc (* 3. 4. 1901 - † 26. 10. 1982), Antonín Kolář (* 13. 8. 1906 Předboř) - Vlastivědné výlety z Ústí n. L. - Nakladatelství Krajského národního výboru Ústí n. L. (Krušnohorské tiskárny, n. p., základní závod Most [Brüx], 1957)

KOČKOV v r. 1869-1930 osada obce Chuderov v okr. Ústí nad Labem, v r. 1950 osada obce Chuderov v okr. Ústí nad Labem-okolí, v r. 1961-1971 část obce Chuderov v okr. Ústí nad Labem, od 26. 11. 1971 je jako část obce neuvádí (součast městské části Ústí nad Labem-Severní Terasa obce Ústí nad Labem v okr. Ústí nad Labem - 1. dvouazvuková emise *Historické lexikonu obcí České republiky 1869 - 2005* - ing. Jiřina Růžková, CSc. (* 21. 4. 1940 Pojbuky), ing. Josef Škrabal (* 1956) a kol. (Český statistický úřad, Praha, 2006)

• výřez z Mapy okresu Ústí zveřejněné národně-socialistickým svazem učitelů ve spolupráci s Ústeckou okresní správou, vydal Johann Küstner (* 1844 - † 1911), Česká Lípa, kresba prof. H. Blumtritt 1939. - **Dobětická podkova** (*Auf dem Brande*):

Erbenova výšina (*Am Brand*) - též **Spálený vrch** i **Malý Brand** (*Kleinen Brand, Brandthügel*) (420,1 m), **Velký Brand** (*Große Brand*) (436 m) s **Kozí strání** (*Ziegen Leite*) a **Dobětická výšina** - *Větrná pláň* (*Winterleite*) (459 m) - I. (Josefské) vojenské mapování z l. 1764 - 68 (rektifikace 1780 - 83) označuje **Malý Brand** za **Ziegelberg** (*Cihlový, Cihelný* či *Cihlářský vrch*) a českoněmecká mapa **České středohoří a Krušnohoří** (Bílinský, Duchcovský, Mostecký a Teplický okres) publikovaná r. 1948 v Praze lounským knihkupcem **Edvardem Fastrem** (* 6. 12. 1877 Kutná Hora [Kuttentberg] - † 24. 2. 1955 Praha) jako **Brandovu výš.**